

Na žabe!

Jože Plot.

(Dalje.)

Prav blizu rupe, kakih deset korakov vstran za grmovjem stoji kajža Boštjanove Majle. Žena je dninarica in je čez dan večinoma zdoma. Tisti dan, ko sta imela naša dva paglavca lov v Stoniku, je bila privlekla Majla staro, pajčevinasto mentrgo k rupi. Očistila jo je pajčevin in jo namočila v vodi. Potem jo je pa pustila na obrežju, kjer se je solnčila in sušila ves dan. Popoldne je šla k Bednarjevim obrat repo. —

In kdo naj bi iztuhtal kako pametno, če ne Tončetova glavica!

»Tako ne bo šlo,« je ponovil. »Žabe so se najbrž skrile na sredo rupe. Ne doseževa jih.«

Potem je pa z važnim, veselim glasom razložil tovarišu svoj načrt.

»Viž, barko bi rabila, čoln, kakor ga imajo ribiči na morju. — — No, in tista-le mentrga. . . Kaj praviš?«

»Ju, ju, saj res!« je zaukal debeli Janezek. »Oh, barčica!«

Mlada navihanca sta odložila trnke in urno skočila na obrežno trato. Zavihala sta si hlačnice do kolen in privlekla mentrgo v rupo. Prostorno, široko korito se je lepo obdržalo vrhu vode. Prvi je stopil na »barko« mali Janezek. Prednji del krušnice je obtičal v blatu, zadnji se je pa prijetno zibal na razburkani vodi. Janezku je to ujčkanje neskončno dobro delo, in skoro samaposebi mu je privrela na dan vesela pesem:

»Barčica po morju plava. . .«

Tonče je še prinesel žabolovske inštrumente in potrebščine, potem je pa tudi sam zlezal na »barko«. Vsled njegove nerodnosti je pa korito pri njegovem vstopu močno zapljusnilo po vodi, in Janezek se je že prestrašeno zgānil in obupno zaklical:

»Tonče!«

A ni bilo hudega; čoln je bil kmalu zopet v ravnotežju.

»No, ti si za morje, strahopetec!« mu je po prestani nevarnosti junaško pozabavljal tovariš. »Vsakega valčka se zbojiš.«

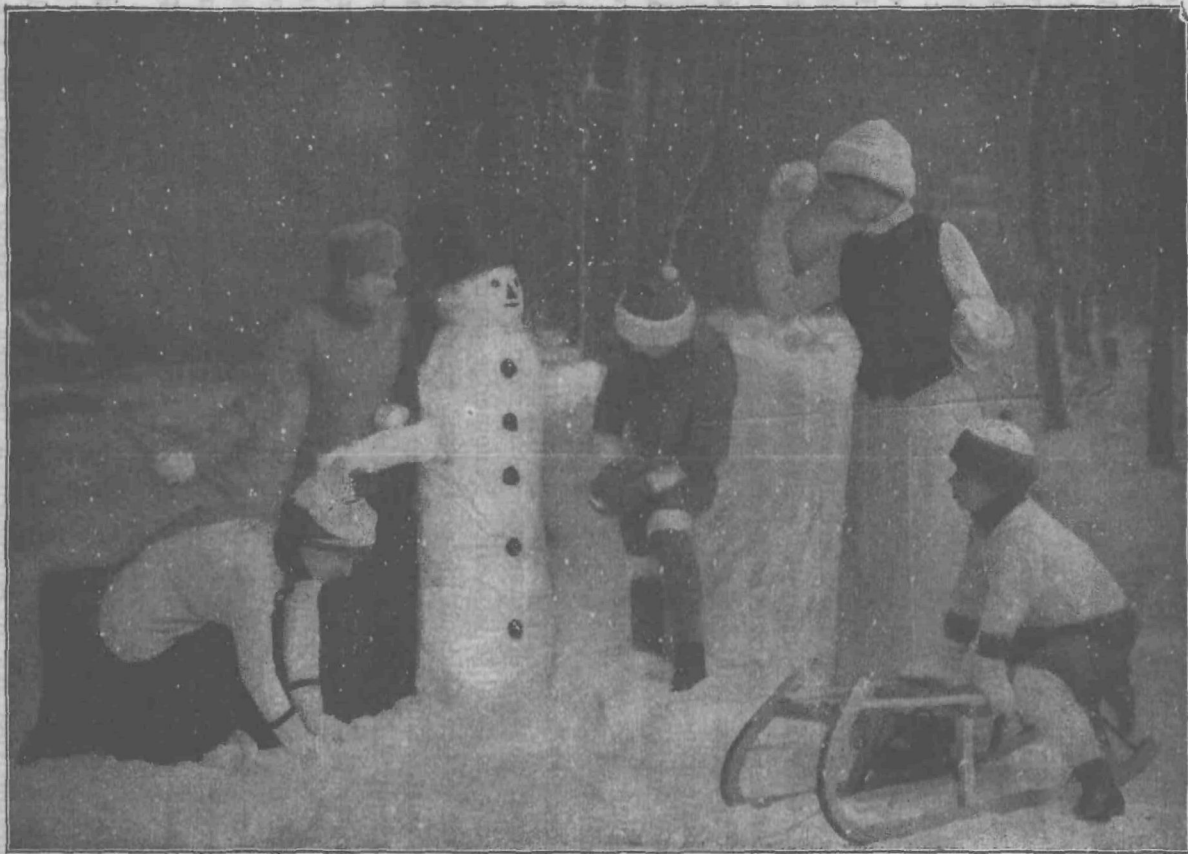
»Nič se ne bojim,« se je spet ojunačil Janezek in v dokaz veselo zaukal s svojim močnim, tenkim glasom.

Oba brodarja sta bila naenkrat silno zadovoljna.

»Hej, mornar! Alo, veslo v roke!« je zaukazal Tonče. »Čas je, da odrinemo na delo. Vidiš, k tistemu štoru se popeljeva. Tam zadaj so žabe; same žabe morajo bití, tako ti rečem.«

Janezek je pokorno sledil njegovemu ukazu in pogledal na odkazani mu cilj.

»Tako, gospod kapitán!« je rekel resno in važno. Slišal je večkrat, kako je bil odgovarjal s temi besedami svojemu gospodarju Črnov Jaka, ki je bil prišel iz Amerike. Potem je Janezek urno vzel svojo lovsko palico, zasadil njen debelejši konec na obrežno kamenje in se z vsemi močmi oprl nanjo. A krušno korito je le tičalo v blatu ter se ni genilo.

Kajne, letos že pogrešate take zimske zabave?

»Ah, saj vidim, da si zanič!« se je vznevoljil Tonče in hotel stopiti na Janezkovo mesto. A Janezek ga je samozavestno odrinil.

»Pusti! Bomo videli, če gre ali ne!«

Podvojil je svoje moči in se z vso silo svojega malega, debelega telesca uprl ob močno, suho prekljo. Takrat — resk! Drog je izpodrsnil na polzkem kamnu in se prelomil čez sredo. Groza! Sunkoma je zdrsnila barka z blata in zajela s prednjim koncem umazano vodo. S prestrašenim krikom je omahnil Janezek v lužo. Tonče je bil že takoj ob prvem sunku skočil v obrežno blato.

»Ojoj! Ti Bog pomagaj!« je zavpila takrat od kajže sèm Boštjanova Majla. »Fanta, kaj pa delata?« je viknila vsa iz sebe in letela na kraj nezgode, v desnici dvignjeno motiko.

A fanta ji nista mogla odgovoriti na njeno prestrašeno vprašanje, ker se še sama nista mogla povsem zavedeti, pri čem da sta. Tonče je čepel do kolen zarit v blatu, Janezek se je pa krčevito oprijemal gugajoče se barke in moel iz vode samo roke in blatno glavo.

»O te mrcine!« ju je pozdravila skrbipolna Majla, ko je prihitela blizu. Tonče se je prvi zavedel položaja.

»Saj ni nič, teta!« je zajecal, se izkobacal iz blata in jo mislil ubrati mimo hude žene. A koščena roka ga je zgrabila za kamižolec.

»Paglavci ti, tukaj počakaj!« je zakričala Majla, stopila z bosimi nogami v vodo in pomolila Janezku motiko. »Janezek, motike se primi, trdo se primi!«

Tonče se je sesedel na mestu in s strahom je gledal na Janezka. Janezek je že gágal v umazani luži, z eno roko je krilil obupno po zraku, z drugo se je pa držal še za korito. Venomer je zapiral oči vsled mokrote, ki mu je curljala in silila od las po obrazu, pa je grgral, a besede ni bilo iz njegovih ust. Zadnji čas je bil — dušilo ga je. Ko ga je dosegla Majla z motiko, je izpustil krušnico in se oprijel motike krčevito kakor utopljenec rešilnega pasu. Majla je z vsem naporom vlekla držaj, Janezek je pa z zaprtimi očmi kobacal po udirajočem se vodnem blatu.

»Hvala Bogu!« je nehoté globoko vzdihnil Tonče, ko je bil Janezek pri kraju. Res je bil ves blaten in moker po vsem životu, z obleke mu je kar curljalo. Majla ga je držala za srajco in kamižolec in ga vlekla, napol pa nesla na suho. Ko rešenec ni več čutil vode pod nogami, je obstal, razprl oči in se stresel od mraza in mokrote.

»O ti pokora bčžja! Fanta, kaj sta pa vendar delala?« je izpraševala, stokala in tožila stara Majla.

Tonče je še zmerom kakor pribit ždel na obrežni ruši in se pogrezal v svojo grešno vest. Nič ni odgovoril. A Janezek je široko razprl oči, kakor da se hoče dodobra zavedeti, pogledal je Tončeta ter Majlo in povedal z grgrajočim, skrušenim glasom:

»Žabe, veste, žabe...«

Več ni mogel povedati. Streslo ga je vnovič po životu in klecnil je oslavljen na tla. Majla ga je dvignila s svojo koščeno roko, z drugo roko

je pa prišla Tončeta in tako obtovorjena je stopicala in ju je vlekla proti svoji kajži.

»Oj ti paglavca!« je rentočila medpotoma. »Zdaj sta iztaknila žabe. Boga zahvalita, da vama je poslal mene na pomoč! Sicer bi spala danes pri žabah, Janezek, razumeš, pri žabah bi spala v rupi... Čakajta, nepridiprava žabarska! To pravim, Boga še zahvalita, zanikarneža poniglava!« —

Zgodilo se je tako, kakor pravijo ljudje: Vsako veselje ima en žalosten konec. Jojmene, in ta reč je imela klavrn, hudo klavrn konec! Ko je Boštjanova Majla odvzela Janezku premočeno obleko in ga zavila v gorko koštrunovo plahto, je še enkrat oba prav temeljito oštela, potem pa napodila Tončeta iskat ovce. Sama si je pa opttala ogromni koš — s skoro nezavestnim Janezkom v njem.

»Sicer mi še umre,« je resno presodila in nesla požrtvovalno težko breme po klancu v vas.

Kaj se je še potem zgodilo, to si lahko vsak sam prav živo predoči. Tako hudega dne še nista prestala v življenju — ne Janezek, ne Tonče. Doma je bilo šele pravo gorje! Na Tončeta so letele batine kakor toča ob hudi uri. In ko so domači sedli za mizo večerjat, je moral sedeti poleg njih in gledati, kako so drugi srebali sladko mlečno kašo. Sam pa ni dobil nič večerje. Ubogemu Janezku je bilo seveda ta večer nekoliko prizaneseno. Večerjal pa tudi on ni nič — saj je imel še poln želodec mlake.

»Škoda, Janezek, da nisi prinesel žab, da bi ti jih ocvrli!« se je izkušala pošaliti dekla. »V tvojem želodcu bi gotovo spet precej oživele, ko je zdaj v njem toliko luže...«

Hudo pokoro je moral delati Janezek za svoje grehe. Cel večer je pljuval vodo in moral poslušati grenke pridiže in grozeče obljube svojih domačih. Ko je drugi dan nekoliko ozdravel, so tudi njemu prisodili oče par gorkih.

A še nekaj važnega moram omeniti. Važno, ker je usodepolno povišalo jezo in obenem tudi udarce, ki so padali na račun stoniških žabovcev. Lončar, tisti hudi mož z dolgimi, strašnimi brki, je takoj drugi dan spoznal, da so bile ovce v njegovi detelji. In Majla mu je povedala, kdo je tam včeraj pasel. Tako je bil nov ogenj v strehi! Ubogi Tonče, ubogi Janezek! Cel teden zatem sta še dobivala plačilo na račun stoniških žab, kakor so posmehljivo pripominjali domači.

Gospod Fortunat s svojo družino se je preselil sredi septembra iz naše vasi v bližnji trg. Rekel je pri odhodu, da pride spomladi spet pogledat naše rupe. Zatrnil je, da bo takrat šele pravo življenje. Spomladi ob toplih večerih je urhov po lužah kot kobilic po travnikih. Takrat — je obljubil — pride loviti vsak večer in bo nosil kar v žakljih urhe domov... Račoveden sem, kako se bosta kaj takrat obnašala Janezek in Tonče.

(Dalje sledi.)

